
Bijlage bij: Agendapunt 4

Titel: Voortgang POP3

Bijlage:

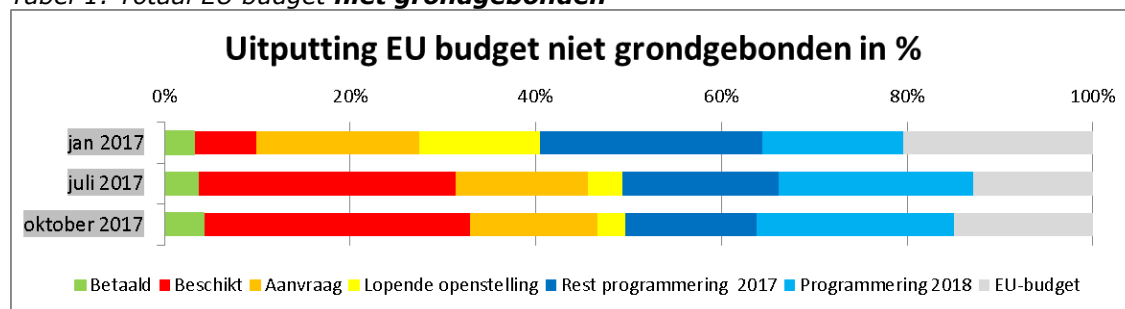
Bespreekpunten / beslispunten

1. Bespreken van voortgang

Inleiding

Het CvT wordt periodiek op de hoogte gesteld over de financiële voortgang van het POP3. In deze notitie wordt de voortgang gepresenteerd per 1 oktober 2017. In tabel 1 wordt de voortgang voor de niet grondgebonden maatregelen inzichtelijk gemaakt. Het grondgebonden deel (maatregel 10 Agromilieue verbintenissen, ANLb) neemt binnen het POP een aparte plaats in. Waar het van belang is wordt in deze notitie de voortgang ANLb benoemd.

Tabel 1: Totaal EU budget **niet grondgebonden**

Belangrijke conclusies voor niet grondgebonden maatregelen zijn:

1. Per 1 oktober is 33% van het budget beschikbaar of betaald. Ten opzichte van de vorige rapportage betreft dit een geringe stijging. De betalingen zijn licht gestegen, mede door de (eerste) betalingen aan de Jonge Landbouwers.
2. Eind 2017 is volgens opgave van de provincies en Rijk 65% van het programma budget opengesteld. Dit is een verlaging ten opzichte van 1 juli. Provincies hebben namelijk besloten openstellingen door te schuiven in de tijd.
3. De verschuiving in 2017 wordt in 2018 nog niet gecompenseerd, zodat de programmering eind 2018 terugloopt naar 85% (was 90%).
4. De maatregelen productieve investeringen (mtr 4) en Leader (mtr 19) blijven ten opzichte van het gemiddelde achter.

Als alles volgens planning verloopt zullen in 2017 en 2018 de beschikbare Europese middelen tijdig benut¹ worden. Daarbij is wel essentieel dat provincies, RVO.nl en het Rijk samen de schouders eronder blijven zetten. Zo is het noodzakelijk dat de planning voor openstellingen in 2017 en 2018 gehaald wordt om ook na 2018 de ELFPO middelen tijdig te benutten. Essentieel is dat subsidieverkrijgers projecten tijdig uitvoeren, de kosten (tussentijds) tijdig declareren en binnen de gestelde termijnen betaald worden.

¹ De middelen voor de uitvoering van het POP3 stelt de Commissie beschikbaar volgens het principe van N+3. Wanneer de declaraties lager zijn wordt het restant budget gedecommitteerd. Vanaf 2014 stelt de Commissie het jaarbudget beschikbaar voor de uitvoering van het programma, zodat vanaf 2017 deze afspraak cruciaal wordt.

In het programma is op dit moment nog geen rekening gehouden met het besluit van de Staatssecretaris om vanuit pijler 1 budget over te hevelen voor de brede weersverzekering (totaal € 20 mln) en weidevogelproblematiek (o.m. maatregel 10 ANLb, totaal € 40 mln). Het voorstel wacht op een besluit van de Commissie. In overleg met de provincies en het ministerie worden in de komende periode hierover verder afspraken gemaakt, zodat in het 1^e kwartaal 2018 een notificatie kan worden ingediend.

Stand van zaken tijdige benutting Europees geld

Aandachtpunten:

- Goede afspraken provincies, RVO.nl en subsidieontvangers over declaraties en (deel) betalingen om in 2018 en volgende jaren te voldoen aan N+3
- Voortgang LEADER kan leiden tot budgettaire korting op deze maatregelen; in overleg met de provincies en Commissie wordt onderzocht hoe korting voorkomen of beperkt kan worden.

Als eerder gezegd: indien alles volgens planning verloopt zullen in 2017 en 2018 de beschikbare Europese middelen tijdig benut worden.

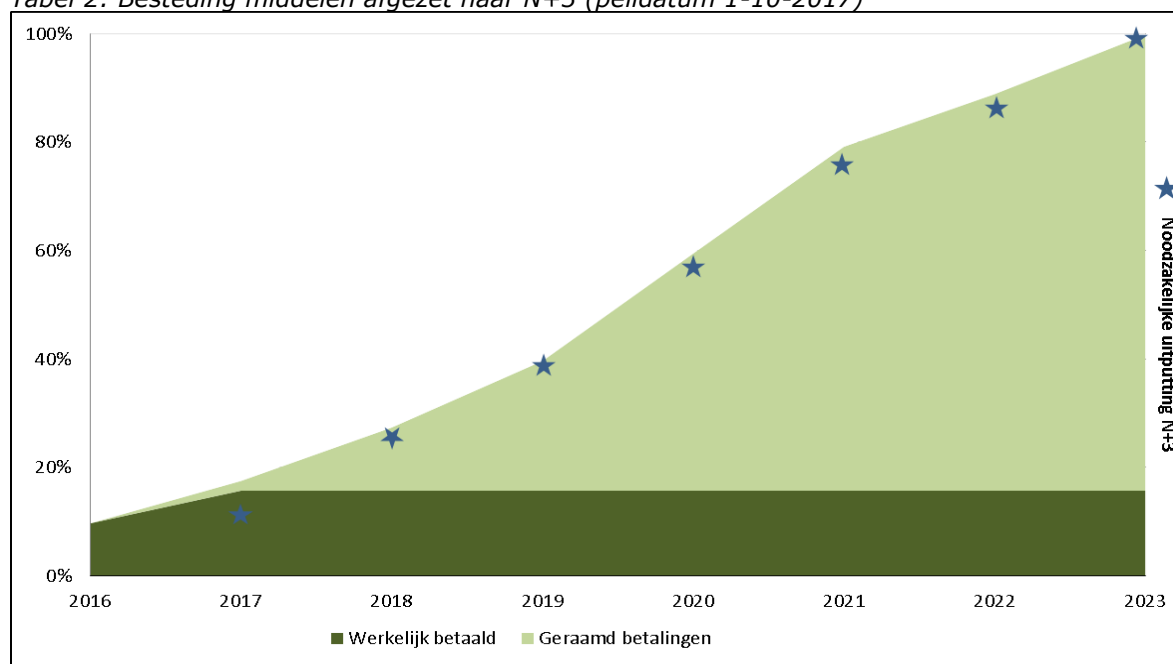
Eind 2017 moet de N+3 target van 2014 zijn gehaald. Deze target bedraagt € 87,1 mln.

Per 1 oktober 2017 is totaal € 120 mln. gedeclareerd bij de EU. Hiermee is de target van 2017 (ruim) gehaald.

In 2018 is het bedrag dat totaal gedeclareerd moet zijn (middelen die voor 2014 en 2015 samen beschikbaar zijn gesteld) € 174 mln. Dit zal met enige inspanning gehaald kunnen worden. We houden daarbij rekening met geraamde betalingen in het kader van het ANLb, de bestaande kwaliteitsregeling, de Brede weersverzekering en betaling op doorlopende POP2 projecten.

Voor de periode na 2018 wordt het een grote opgave om jaarlijks aan de N+3 doelstelling te voldoen (zie tabel 2 hieronder). De geraamde betalingen (licht groen) bestaan deels uit lopende verplichtingen, maar voor een groot deel uit de verwachte betalingen die voortkomen uit de geraamde openstellingen. Rekening houdend met vrijval bij projecten en met gegeven dat wellicht niet elke openstelling voor 100% zal worden besteed lijkt het mogelijk om de Europese middelen tijdig te besteden. Maar daarvoor is het onder meer essentieel dat geplande openstellingen niet vertraagd worden.

Tabel 2: Besteding middelen afgezet naar N+3 (peildatum 1-10-2017)

Voor provincies en rijk is het van groot belang om te werken aan:

- Tijdig openstellen van de Europese middelen in 2018
- Goede samenwerking tussen provincies en RVO.nl voor een tijdige behandeling van aanvragen en (termijn)betalingen.
- Stimuleren van subsidieontvangers tot tijdige start en uitvoering van projecten en het indienen van (tussentijdse) declaraties.

In de najaarsgesprekken die het Regiebureau houdt met de provincies, het Ministerie en RVO.nl is hierover uitgebreid gesproken. RVO.nl en provincies hebben aangegeven hier extra aandacht aan te geven. In de voorjaarsgesprekken wordt de vinger aan de pols gehouden.

Prestatieraamwerk en mijlpalen 2018

Eind 2018 is nog een belangrijk moment in de afspraken met de EU. Het betreft het halen van mijlpalen van het prestatiekader, zodat de reservering van 6% van het EU budget vrijvalt. Naar verwachting zal de Commissie begin 2018 de regelgeving aanpassing, zodat ook lopende projecten meetellen in het prestatiekader. In dat geval kunnen de meeste mijlpalen naar verwachting gehaald worden. Een belangrijke zorg blijft de voortgang van de LEADER projecten. Voor een goed resultaat zijn nu onvoldoende middelen beschikt en betaald. In het ongunstigste geval zal het budget voor LEADER gekort worden met € 2,4 mln (dit budget blijft wel voor andere maatregelen beschikbaar). Op dit moment wordt in overleg met de Commissie onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze korting te voorkomen. In het voorjaar 2018 zal in de notificatie Overheveling mogelijk ook een voorstel komen voor het aanpassen van het prestatieraamwerk.

Versnelling openstellingen en betalingen

Aandachtpunten:

- Provincies en RVO.nl zorgen voor een optimale uitvoering van het besluitvormingsproces, zodat subsidieaanvragen tijdig worden afgewikkeld
- Provincies maken begin 2018 afspraken over extra programmering, zodat het risico van onder uitputting wordt beperkt.
- De wijziging in de digitale ondersteuning met Navision worden zodanig vormgegeven dat deze aanpassing tot zo min mogelijk verstoring van de uitvoering van het programma POP3 leidt.

Vanwege achterblijvende voortgang in de eerste helft van 2017, heeft het Regiebureau POP met provincies en Rijk geïnventariseerd welke maatregelen genomen zijn en worden om te komen tot een verdere versnelling van openstellingen en uitgaven.

Een belangrijke maatregel die alle provincies op hebben opgepakt is de versnelling van de openstellingen. De maatregel om het proces van besluitvorming over de subsidieaanvragen te versnellen is nog niet zichtbaar. De inzet van adviesgroepen bij beoordeling van projecten vraagt tot nu toe bij de meeste provincies meer tijd dan tevoren gedacht, waardoor de behandeltijd van subsidieaanvragen lang blijft. In de meeste provincies zijn hierover inmiddels afspraken gemaakt.

Deelbetalingen

Provincies en het ministerie hebben de intentie uitgesproken maatregelen te nemen om samen met de subsidieontvangers afspraken te maken over de uitvoering en het tijdig declareren van kosten. Aanvragers zijn niet verplicht tussentijdse declaraties in te dienen. Uitvoeringsinstanties moeten aanvragers stimuleren tijdig declaraties in te dienen. Samen met RVO.nl wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor vereenvoudiging van de declaratie en worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor subsidieontvangers. RVO.nl is met de provincies in overleg om er voor te zorgen dat betalingen zo snel mogelijk plaats vinden.

Implementatie Navision

In juli is besloten om over te gaan tot de overstap op nieuwe digitale ondersteuning, Navision. Deze wisseling krijgt de komende tijd veel aandacht van RVO.nl en de provincies. Voor het tijdig (geen vertraging) en juist (onvolledigheid) uitvoeren van het programma is het noodzakelijk dat de verandering van de digitale ondersteuning de lopende afspraken minimaal gaat verstoren.

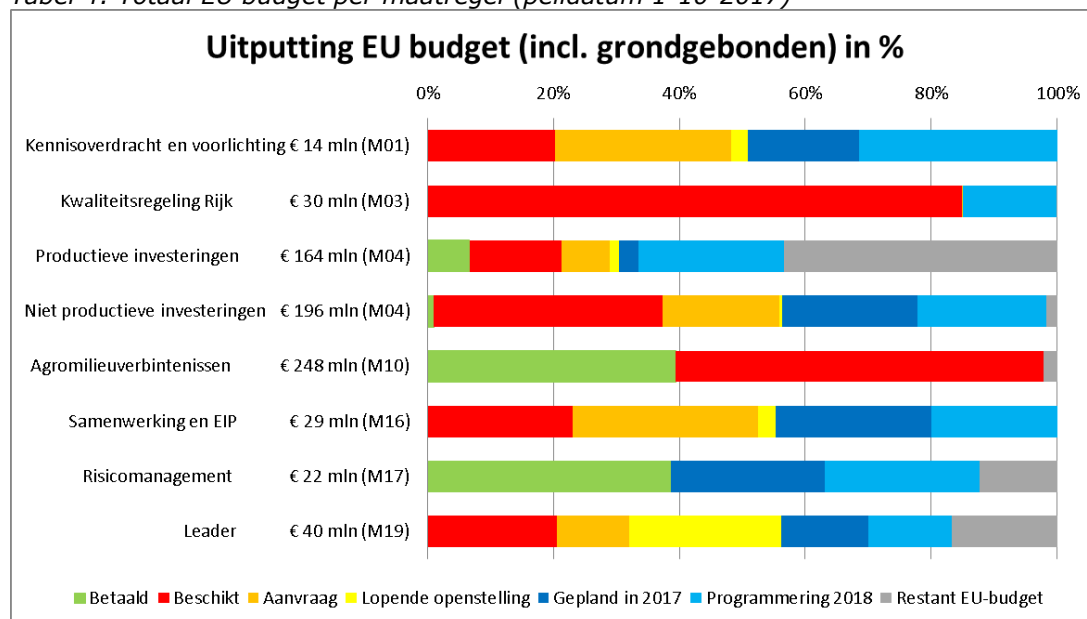
Stand van zaken per maatregel

Aandachtpunten:

- Maatregelen productieve investeringen en LEADER blijven eind 2018 achter.
- Begin 2018 zal worden bezien of afspraken over herverdeling van budgetten, zodat het programma efficiënt en effectief uitgevoerd kan worden, noodzakelijk zijn.
- Provincies en RVO.nl zullen een extra inspanning leveren om de achterstand in afwikkeling dossiers bij maatregel 1 en 16 in te lopen.

In totaal zal volgens planning eind 2017 bijna 65% van het beschikbare budget niet grond gebonden maatregelen zijn opengesteld. In onderstaande tabel wordt de stand van zaken per maatregel weergegeven. Afgesloten collectieve contracten voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer² zijn volledig in de tabel opgenomen.

Tabel 4: Totaal EU budget per maatregel (peildatum 1-10-2017)

De provincies hebben de ambitie om nagenoeg het volledige nog resterende EU-budget in 2018 open te stellen. Deze ambitie is bij de meeste maatregelen goed zichtbaar. De maatregelen productieve investeringen (M04) en Leader (M19) blijven nog achter.

Bij productieve investeringen is dit deels te verklaren door de afspraak die gemaakt is over de uitvoering van de Jonge Landbouwersregeling (JoLa), waarbij ieder jaar een deel van het beschikbare budget wordt opengesteld.

Bij LEADER kiezen enkele provincies er in samenwerking met de Lokale Actiegroepen (LAG) eveneens voor om verspreid over de looptijd van POP3 open te stellen, waardoor het mogelijk is om ook goede initiatieven die pas na 2018 ontwikkeld worden te ondersteunen. De rol van de LAG blijft geborgd. Enkele provincies overwegen om vanaf 2018 te gaan werken met langere openstellingsperiodes.

De ruimte bij maatregel 10 (ANLb, grijs gearceerde gebied) betreft de inzet voor blauwe diensten binnen het ANLb. Hierover worden in de komende maanden nadere afspraken gemaakt met de provincies.

Het aantal dossier in behandeling (oranje gearceerde deel) bij maatregelen 1 en 16 is relatief hoog. De langere doorlooptijd wordt onder meer veroorzaakt door de beoordeling van projecten door een adviescommissie.

Voor de maatregel 17 (Brede weersverzekering) is de ruimte nog groter dan gemiddeld. Dit wordt verklaard door het feit dat bij deze maatregel sprake is van een jaarlijkse openstelling.

Stand van zaken aantal toewijzingen per submaatregel

In tabel op pagina 5 is een overzicht weergegeven van het aantal ingediende aanvragen per submaatregel. Ten opzichte van de peildatum 1 mei zijn er meer dan dertig openstellingen geweest en de verplichtingen zijn meer dan verdubbeld. In de tabel worden de verschillen tussen de submaatregelen voor wat betreft het aantal toewijzingen en afwijzingen goed zichtbaar. In afgelopen jaar hebben provincies onderling ervaringen uitgewisseld over openstellingen. Op basis van de gegevens in de tabel wordt nader bezien welke openstellingen succesvol waren en welke lering daaruit getrokken kan worden.

² Deze contracten zijn in 2016 afgesloten voor een periode van 6 jaar, maar zijn in dit overzicht meegenomen tot en met het jaar 2020. Omdat de overgangsregelingen naar POP4 op dit moment nog niet bekend zijn, is nog onduidelijk of genoemde contracten na 2020 gedeclareerd kunnen worden onder het huidige POP3.

Openstellingen in de periode 2015 - 1 oktober 2017											
Maatregel		Aantal openstellingen	Aantal projecten per 1 oktober 2017						aangevraagd X C 1 mln	Verplicht X C 1 mln	Betaald X C 1 mln
			aanvragen	niet ontvankelijk	In behandeling	afgewezen	toegewezen	afgerond			
1	Trainingen, workshops, ondernemerscoaching en demonstraties	15	93	2	25	45	21		20,9	3,6	0,5
3	Steun voor toetreding kwaliteitsregeling	1	1.723	24	1	1	1.697		25,5	25,5	
4.1.1	Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven	21	708	23	382	180	123		66,2	9,2	-
4.1.2	Jonge Landbouwers regeling	24	844	21	2	150	671		14,4	11,4	2,0
4.3	Verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven	18	39	2	12	4	21		23,2	11,3	0,1
4.4.1	Niet-productieve investeringen biodiversiteit etc/PAS	12	30	1	16	8	5		38,8	4,8	
4.4.2	Niet-productieve investeringen water	22	109	3	34	14	58		170,7	100,7	0,2
16	Samenwerking voor innovatie/ EIP	30	281	17	90	103	71		60,7	16,3	0,7
19	Leader	54	215	18	53	50	94		33,4	16,5	0,1
	Totaal 1 oktober 2017	197	4.042	111	615	555	2.761	-	453,7	199,3	3,6
	Stand 1 mei 2017	165	1.847	54	916	270	607	-	310,2	86,6	-